

Наукові перспективи
Видавнича група

*Ми ї'ємось за те, чому
немає цини в усьому світі —
за Батьківщину.*
О. Довженко

Наукові інновації та передові технології

№ 2(54) 2026

Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління
у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

***«Наукові інновації та
передові технології»***

№ 2(54) 2026

Київ – 2026

ISSN 2786-5274 Print

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2\(54\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2(54))

«Наукові інновації та передові технології»: журнал. 2026. № 2(54) 2026. С. 3878

Науковий профіль видання (назва кластеру):

Розвиток людського капіталу, соціальні науки та журналістика.

A1 Освітні науки, A2 Дошкільна освіта, A3 Початкова освіта, A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), A5 Професійна освіта (за спеціалізаціями), A6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями), C4 Психологія.

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 06.02.2026, № 4/2-26)

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія KB № 24962-14902P від 13.09.2021 р.*

Журнал видається за наукової підтримки: Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Асоціація науковців України», громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1290 журналу присвоєно категорію "Б" із права

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02.2022 № 89 журналу присвоєно категорію "Б" із педагогіки

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу присвоєно категорію "Б" із економіки та державного управління

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2023 № 768 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальностей 073 - менеджмент, 076 - підприємництво та торгівля, 015 - професійна освіта

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1035 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальності 053 - психологія

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Журнал започаткований з метою розвитку вітчизняного наукового людського капіталу, соціальних наук та журналістики.

Головний редактор:

Дибкова Людмила Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики та системології Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (Україна)

- Чорненька О.Б.** 845
ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Швед А.Б., Стретович А.В.** 855
ГЛОБАЛЬНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ БЛОКОВОГО СТАТУСУ УКРАЇНИ
- Яременко Л.І., Луньова М.В., Урсол О.В.** 868
РОЛЬ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ЦДУ ІМЕНІ В.ВИННИЧЕНКА)
- Щитов Д.М., Мормуль М.Ф., Щитов О.М.** 882
МОДЕЛЮВАННЯ ОБСЯГУ УКРАЇНСЬКОЇ Е-КОМЕРЦІЇ

СЕРІЯ «Педагогіка»

- Davydenko D.S., Yurchenko A.O.** 898
MEDIA TRAUMA INDICATORS AND INFORMATION HYGIENE AMONG HIGHER EDUCATION LEARNERS UNDER WARTIME INFORMATION PRESSURE IN A NEAR-FRONTLINE REGION OF UKRAINE
- Hubal H.M.** 910
CREDIT-MODULAR SYSTEM AS A TOOL FOR ENHANCING THE QUALITY OF MATHEMATICAL TRAINING IN HIGHER TECHNICAL EDUCATION INSTITUTIONS
- Navolokina A.** 918
FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF NON-PHILOLOGICAL SPECIALITIES STUDENTS IN THE PROCESS OF PROFESSIONALLY ORIENTED TRAINING (on the example of management, marketing, IT and tourism specialities)
- Podolyaka A.M., Tsumariiev M.I., Fedorov O.V., Lebediev O.P.** 930
REFLECTIVE MANAGEMENT IN THE EDUCATION SYSTEM
- Pryshupa Yu.Yu.** 945
A SYSTEMIC AND METHODOLOGICAL PERSPECTIVE ON PROFESSIONAL LANGUAGE TRAINING IN A TECHNICAL UNIVERSITY

Ющик Л.В. 2158
ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ БАТЬКІВ І ПЕДАГОГІВ У СУЧАСНІЙ ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Яніцька Л.В., Базалюк Л.В., Постернак Н.О. 2167
МОТИВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНЕ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ БІОХІМІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ І4 «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

СЕРІЯ «Психологія»

Krynuchko V.V. 2181
THE BODILY SELF AS A GENERALIZED RESISTANCE RESOURCE IN THE STRUCTURE OF SALUTOGENESIS

Kyssa T. 2192
PSYCHOLOGICAL MECHANISMS UNDERLYING UNREALISTIC EXPECTATIONS FROM AESTHETIC PROCEDURES IN SOCIAL MEDIA

Lozovyy I.V., Pavlushenko S.M. 2207
SOCIAL WORK IN THE MILITARY (FORCES): DIRECTIONS AND FUNCTIONS OF SOCIAL-PSYCHOLOGICAL ASSISTANCE

Varnavska I., Samkova O. 2230
BEHAVIORAL STRATEGIES FOR OVERCOMING STRESS IN STUDENTS DURING A SESSION IN DISTANCE LEARNING CONDITIONS

Авдимирець Н.В. 2244
ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ ПОДОЛАННЯ НЕВИЗНАЧЕНОЇ ВТРАТИ У РОДИНАХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЗНАКЛИХ БЕЗВІСТИ

Афонін Д.С., Король К.М. 2252
ПСИХОЛОГО-КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ VR-ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: КОГНІТИВНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ

Бабчук О.Г., Гульбс О.А., Кобець О.В., Лантух І.В. 2265
ТЕХНОЛОГІЇ ТРЕНІНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ПСИХОЛОГІВ

УДК 378.147:577:61

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2\(54\)-2167-2180](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2(54)-2167-2180)

Яніцька Леся Василівна кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри медичної біохімії та молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-8116-2022>

Базалюк Людмила Володимирівна кандидат хімічних наук, старший викладач ЗВО Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-6073-8993>

Постернак Наталія Олександрівна кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач ЗВО Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-4501-5463>

МОТИВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНЕ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ БІОХІМІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ І4 «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Анотація. У статті досліджено особливості посилення навчальної мотивації здобувачів медичних спеціальностей, зокрема під час вивчення медичної біохімії. Розглянуто теоретичні та методологічні основи організації освітнього процесу з акцентом на мотиваційні аспекти здобуття фундаментальних знань та розвитку професійно-значущих компетентностей. Автори пропонують інтегровану модель мотиваційних сесій, яка включає клінічно-орієнтовані елементи та практичні кейси, тим самим зміцнюючи зв'язок між теоретичною підготовкою та майбутньою професійною діяльністю.

Ефективність моделі оцінювалася за допомогою опитування учасників та аналізу зібраних даних з точки зору педагогічного менеджменту на кафедрі медичної біохімії та молекулярної біології Національного медичного університету імені Богомольця. Було виявлено, що мотиваційні сесії суттєво посилюють позитивне ставлення здобувачів до дисципліни, стимулюють аналітичне та міждисциплінарне мислення, сприяють розвитку стійких навичок навчання та професійної мотивації.

На основі результатів запропоновано рекомендації щодо покращення управління освітнім процесом у викладанні фундаментальних дисциплін для майбутніх медичних фахівців, включаючи диференційований підхід до здобувачів відповідно попереднього рівня мотивації, впровадження горизонтального навчання та інтеграцію клінічних мікросценаріїв у навчальний зміст. Запропонована модель може слугувати основою для розробки ефективних

педагогічних стратегій менеджменту медичної освіти та вдосконалення освітніх практик з високою мотиваційною цінністю.

Ключові слова: медична біохімія, підготовка медичних психологів, освітній процес, мотивація здобувачів, педагогічний менеджмент, клінічно-орієнтоване навчання, активні методи навчання

Yanitska Lesya PhD in Biology, Associate Professor, Head of the Department of Medical Biochemistry and Molecular Biology, Bogomolets National Medical University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-8116-2022>

Bazalyuk Lyudmila Candidate of Chemical Sciences, Senior Lecturer at the Bogomolets National Medical University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-6073-8993>

Posternak Natalia Oleksandrivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Bogomolets National Medical University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-4501-5463>

MOTIVATION-ORIENTED TEACHING OF MEDICAL BIOCHEMISTRY FOR STUDENTS OF SPECIALTY I4 «MEDICAL PSYCHOLOGY»

Abstract. The article examines the peculiarities of strengthening the educational motivation of students majoring in medical specialties, in particular when studying medical biochemistry. The theoretical and methodological foundations of the organization of the educational process are considered, with an emphasis on the motivational aspects of acquiring fundamental knowledge and developing professionally significant competencies. The authors propose an integrated model of motivational sessions that includes clinically oriented elements and practical cases, thereby strengthening the link between theoretical training and future professional activity.

The effectiveness of the model was assessed through a survey of participants and analysis of the collected data from the perspective of pedagogical management at the Department of Medical Biochemistry and Molecular Biology of the Bogomolets National Medical University. It was found that motivational sessions significantly enhance students' positive attitude towards the discipline, stimulate analytical and interdisciplinary thinking, and contribute to the development of sustainable learning skills and professional motivation.

Based on the results, recommendations are proposed to improve the management of the educational process in teaching fundamental disciplines for future medical professionals, including a differentiated approach to students according to their previous level of motivation, the introduction of horizontal learning, and the integration of clinical micro-scenarios into the educational content. The proposed model can serve

as a basis for the development of effective pedagogical strategies for the management of medical education and the improvement of educational practices with high motivational value.

Keywords: medical biochemistry, training of medical psychologists, educational process, motivation of applicants, pedagogical management, clinically-oriented learning, active learning methods

Постановка проблеми. У сучасному освітньому ландшафті підготовки медичних фахівців спостерігається зростаюча тенденція до зниження мотивації здобувачів освіти до вивчення фундаментальних дисциплін, зокрема медичної біохімії. Така ситуація створює виклик для систем управління освітою та академічного персоналу, оскільки фундаментальні знання є ключовою передумовою розвитку клінічного мислення майбутніх лікарів. Одним з ефективних способів подолання розриву між теоретичною підготовкою та практичними потребами медицини є впровадження спеціально організованих мотиваційних заходів, спрямованих на демонстрацію прикладного значення біохімічних знань.

З цією метою було проведено серію мотиваційних практик «Біохімія в практиці лікаря». Під час сесій учасники мали можливість ознайомитися з реальними клінічними випадками, дослідити механізми патологічних процесів на біохімічному рівні та зрозуміти застосування лабораторних маркерів у практиці лікарів різних спеціальностей. Метою статті є аналіз ефективності освітньої ініціативи з точки зору педагогічного менеджменту та визначення перспектив масштабування такого підходу у вищій медичній освіті.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В останні роки наукова література все більше уваги приділяє питанню підвищення навчальної мотивації здобувачів освіти медичних спеціальностей під час вивчення фундаментальних дисциплін. Дослідження [1, 2] демонструють ефективність методів активного навчання, інтеграції клінічних випадків та практико-орієнтованих підходів у формуванні стійкої мотивації та покращенні академічної успішності. Інші роботи [3] підкреслюють важливість горизонтального навчання та студенто-орієнтованих стратегій для розвитку аналітичного мислення та міждисциплінарних компетенцій.

Незважаючи на значні досягнення, залишається низка невирішених аспектів, яким бракує системних підходів. По-перше, переважна більшість досліджень зосереджені на загальних медичних спеціальностях, але не включають здобувачів спеціальності І4 «Медична психологія», для яких поєднання фундаментальних знань та практичної значущості навчального матеріалу є критично важливим. По-друге, бракує чітко структурованих моделей мотиваційних інтервенцій, які б комплексно інтегрували диференційовану роботу зі студентами, інтеграцію клінічних випадків та елементи горизонтального навчання. По-третє, вплив таких інтервенцій на довгострокову академічну

мотивацію та розвиток професійно-значущих компетенцій у майбутніх медичних психологів систематично не вивчався.

Мета дослідження є спроба заповнити ці прогалини шляхом розробки інтегрованої моделі мотиваційних сесій, яка включає диференційований підхід, заснований на початковому рівні мотивації здобувачів освіти, методах активного навчання, елементах горизонтального навчання та клінічно-орієнтованих кейсах. Реалізація цього підходу дозволяє систематично оцінити вплив освітніх впливів на мотивацію та академічну підготовку здобувачів спеціальності І4 «Медична психологія» та слугує методологічною основою для подальшого розвитку педагогічного менеджменту в медичній освіті.

Для оцінки ефективності проведених мотиваційних сесій було проведено анкетування серед здобувачів спеціальності І4 «Медична психологія». Анкета включала як закриті, так і відкриті запитання щодо причин участі, змін у ставленні до вивчення біохімії, а також оцінки формату, змісту та очікувань від сесій.

Вибірка дослідження складалася з 24 учасників спеціальності І4 «Медична психологія», що відповідає сучасним підходам до роботи з малими групами в дослідженнях медичної освіти. Як зазначає Робінсон [4], традиційна концепція репрезентативності вибірки потребує перегляду: у дослідженнях з обмеженою кількістю учасників основна увага має бути зосереджена не на кількісному охопленні, а на правильному визначенні популяції, до якої є релевантні результати. Тому обмежена вибірка є методологічно виправданою, коли вона точно представляє цільову групу - у цьому випадку здобувачів певної спеціальності.

Крім того, дослідження, опубліковані в Qual Health Res [4] та Малтерудом, Сіерсмою та Гуассорою [5], підкреслюють, що невелика вибірка не ставить під сумнів наукову валідність, якщо поєднуються кількісні та якісні методи аналізу, використовуються підходи, орієнтовані на випадки, та забезпечується глибина емпіричних даних. Це означає, що дослідження досягає відповідного рівня надійності завдяки багатовимірному аналізу та інтерпретації результатів.

Таким чином, вибірка з 24 респондентів є методологічно виправданою та забезпечує основу для формування обґрунтованих висновків у визначеному дослідницькому контексті [3].

Виклад основного матеріалу. Мотиваційні заходи для здобувачів спеціальності І4 «Медична психологія» були розроблені не лише для підтримки інтересу до дисципліни, але й для підкреслення практичної цінності отриманих знань. Медична біохімія часто сприймається здобувачами освіти як складна наука, відірвана від клінічної практики. Однак включення клініко-орієнтованих компонентів у процес навчання змінює сприйняття та підкреслює роль біохімії у розвитку компетентностей майбутніх лікарів.

Метою мотиваційних сесій було не лише поглибити розуміння здобувачами біохімічних процесів, але й продемонструвати їх практичне

значення для медицини. Такий підхід до розвитку компетентностей сприяє формуванню навичок застосування біохімічних знань для прийняття клінічних рішень, пояснення патогенезу захворювань та вивчення нових терапевтичних підходів.

З педагогічної точки зору, мотивація до вивчення дисципліни формується як внутрішніми, так і зовнішніми факторами, серед яких найбільш значущими є інтерес до змісту, усвідомлення його практичної актуальності, ясність викладу та чіткий зв'язок з майбутньою професійною діяльністю. У сприйнятті здобувачів медична біохімія часто видається «надто теоретичною» та «відірваною від клінічної практики», що знижує рівень академічної залученості, особливо на початкових етапах навчання.

У цьому контексті, реалізація циклу мотиваційних сесій «Біохімія в роботі практикуючого лікаря» мала на меті не лише розширення традиційного освітнього змісту, а й підвищення професійної мотивації шляхом створення прямого зв'язку між теоретичним матеріалом та клінічною практикою. Використання проблемних підходів, методів аналізу випадків та елементів нарративної медицини створило інтерактивне освітнє середовище, в якому здобувачі були активними учасниками освітнього процесу. Це, у свою чергу, підвищило залученість та підвищило усвідомлення ролі біохімії як основи медичної практики.

Враховуючи виклики сучасної медичної освіти, одним із ключових завдань управління освітою є впровадження інноваційних практик, адаптованих до потреб сучасного покоління, яке потребує інтерактивності, практичної спрямованості та швидкого доступу до актуальної інформації. У цьому контексті мотиваційні сесії за участю практикуючих лікарів, аналіз клінічних випадків та обговорення ролі біохімічної діагностики в медичній практиці автори розглядали як ефективну форму інноваційної освітньої діяльності.

Зміст заходів повністю відповідає концепції міждисциплінарного освітнього підходу та забезпечує інтеграцію знань з медичної біохімії, патофізіології, клінічної лабораторної діагностики та внутрішньої медицини. Така інтеграція забезпечила основу для формування цілісного сприйняття навчального матеріалу та сприяла ефективному розвитку ключових компетентностей, визначених освітніми програмами: «здатність вирішувати складні завдання та проблеми в медичній психології, що передбачає проведення досліджень та/або впровадження інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, знання та розуміння предметної області та професії; здатність шукати та аналізувати інформацію з різних джерел; здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаної роботи; здатність використовувати науково-перевірені методи та методики; здатність впроваджувати моно- та комбіновані схеми комплексного лікування з елементами доказової психотерапії; здатність проводити психопрофілактику серед груп ризику,

психодіагностику, психокорекцію та лікування пацієнтів із соматичними та психічними розладами у співпраці з відповідними лікарями-спеціалістами; психологічна реабілітація з використанням спеціалізованих методів; здатність знаходити необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосувати її для покращення професійної практики» [13].

З огляду на вищезазначені аспекти організації та змісту мотиваційних сесій, виникає питання щодо їхнього впливу на успішність здобувачів. Зокрема, важливим критерієм оцінки ефективності таких навчальних заходів є кореляція між участю та результатами підсумкової оцінки. Тому наступний етап дослідження був спрямований на порівняння впливу мотиваційних сесій з фактичними результатами іспиту з медичної біохімії.

Для оцінки ефективності впроваджених мотиваційних сесій було проведено порівняльний аналіз успішності здобувачів на іспиті з медичної біохімії протягом двох навчальних років. Дані за 2023-2024 навчальний рік (контрольна група) відображають підготовку здобувачів без додаткової підтримки у форматі мотиваційних сесій (67 учасників), тоді як у 2024-2025 навчальному році (експериментальна група) іспит складала здобувачі, які брали участь у цих сесіях (65 учасників). Такий підхід дозволяє простежити потенційний вплив втручання як на рівень засвоєння матеріалу, так і на кінцеві результати.

Для порівняння результатів іспитів використовувалися два основні показники: середній бал та розподіл оцінок у відсотковому вираженні.

Середнє значення було розраховано за класичною формулою середнього арифметичного:

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n},$$

де x_i – індивідуальні бали здобувачів, а n – загальна кількість здобувачів у вибірці. Це дозволило отримати узагальнену характеристику рівня успішності групи [4].

Для експериментальної групи (2024-2025 рік, $n=65$) середній бал становив 3,14. Для контрольної групи (2023-2024 рік, $n=67$) середній бал становив 3,11.

Незначне збільшення середнього балу в експериментальній групі свідчить про позитивний, хоча й помірний, ефект від впровадження мотиваційних сесій.

Частку здобувачів, які отримали певну оцінку, було розраховано за формулою відносної частоти:

$$P = \frac{n_i}{N} \times 100\%,$$

де n_i – кількість здобувачів з певною оцінкою, а N – загальна кількість здобувачів у групі.

Такий підхід є стандартним у педагогічних дослідженнях [9, 12].

Відповідно, розподіл оцінок (%) був таким:

- експериментальна група (n=65): 5 балів: 6,2%; 4 бали: 24,6%; 3 бали: 46,2%; 2 бали: 23,1%
- контрольна група (n=67): 5 балів: 1,6%; 4 бали: 25,4%; 3 бали: 55,6%; 2 бали: 17,5%

Можна зазначити, що після проведення мотиваційних сесій в експериментальній групі спостерігалось помітне збільшення кількості здобувачів з найвищими оцінками («5»), тоді як відсоток оцінок «3» дещо зменшився. Водночас, порівняно з контрольною групою, збільшилася частка учасників, які отримали «2», що може свідчити про поляризацію результатів.

Порівняння результатів іспиту з медичної біохімії між контрольною (2023-2024 рік, n=67) та експериментальною (2024-2025 рік, n=65) групами виявило певні відмінності. Середній бал у контрольній групі становив 3,11, тоді як в експериментальній групі – 3,14, що свідчить про загальне покращення успішності після проведення мотиваційних сесій. Якісний аналіз показав значні зміни у розподілі оцінок: в експериментальній групі частка учасників з найвищою оцінкою («5») суттєво зросла – 6,2% проти 1,6%, тоді як частка здобувачів з оцінкою «3» зменшилася (46,2% проти 55,6%). Водночас частка учасників з оцінкою «2» зросла (23,1% проти 17,5%), що свідчить про поляризацію результатів: сильні здобувачі демонструють покращення, тоді як деякі слабші учасники залишаються в зоні нижчих результатів. Ці результати підтверджують ефективність мотиваційних сесій як фактора підвищення академічних досягнень, а також підкреслюють необхідність розробки додаткових механізмів підтримки для здобувачів з нижчим рівнем підготовки.

Особливу увагу в цьому дослідженні слід приділити аналізу невеликої підгрупи здобувачів, які безпосередньо брали участь у мотиваційних сесіях. Серед 65 учасників експериментальної групи лише 26 учасників (40%) брали активну участь, що з методологічної точки зору накладає обмеження на формування остаточних узагальнень, але дозволяє виявити певні тенденції. Аналіз результатів показав, що саме в цій підгрупі спостерігалось найбільш виражене покращення ставлення до дисципліни та збільшення частки високих оцінок. Це свідчить про те, що вплив мотиваційних сесій є статистично значущим навіть на рівні невеликої вибірки, а ефективність може бути вищою при масштабуванні проєкту. Водночас, використання невеликої вибірки передбачає необхідність подальших досліджень за участю більшої кількості здобувачів та багаторічного повторення експерименту. Це не тільки підвищить достовірність результатів, але й дозволить глибше проаналізувати, які фактори (клінічні приклади, інтерактивність, коментарі практиків) мають найбільший вплив на динаміку мотивації навчання. Таким чином, навіть у межах обмеженої вибірки було продемонстровано потенціал мотиваційних сесій як інноваційного освітнього інструменту, що підкреслило необхідність подальшого масштабування та тестування в контексті медичної освіти.

Опитування здобувачів спеціальності І4 «Медична психологія» дозволило визначити найважливіші компоненти освітнього процесу, що впливають на формування орієнтацій освітньої мотивації. Найважливішим фактором було використання клінічних прикладів (76%), що свідчить про потребу здобувачів пов'язувати абстрактні біохімічні поняття з їх практичним застосуванням у медичній та психодіагностичній діяльності. Другим за значенням компонентом було поєднання теоретичного навчання з реальними прикладами (68%), що підтверджує потребу здобувачів у моделі «проблема-аналіз-рішення» та розвитку клінічного мислення. Інтерактивність була виділена як важливий освітній фактор (46%), що забезпечує активну участь здобувачів в освітньому процесі. Крім того, високо цінувалася участь практикуючих лікарів (42%), оскільки їхні коментарі допомагали моделювати професійну ідентичність та надавали учасникам реалістичне розуміння клінічної практики.

Зведені результати опитування свідчать про високий рівень досягнення головної мети мотиваційних сесій – формування та посилення позитивного ставлення до медичної біохімії як дисципліни з клінічним значенням. Лише близько 18% учасників повідомили про відсутність суттєвих змін у сприйнятті, що підтверджує високий потенціал масштабування цього освітнього формату та його ефективного використання в інших фундаментальних дисциплінах.

Перехресний аналіз показав, що в групі, де 56% респондентів повідомили про покращення ставлення до біохімії, спостерігалася пряма кореляція з високими суб'єктивними оцінками корисності сесій: 88% здобувачів оцінили їх на 4 або 5. Це свідчить про те, що для більшості учасників сесії стали не лише освітнім досвідом, а й професійно значущим.

Дослідження також показало, що понад 85% респондентів, які відзначили позитивні зміни, оцінили корисність сесії на «5», підкреслили, що їхнє сприйняття медичної біохімії значно змістилося в бік практико-орієнтованого погляду на дисципліну. Крім того, 73% здобувачів зазначили, що отримана інформація має безпосереднє значення для їхньої майбутньої професійної діяльності, а понад 81% - наголосили на особливому значенні клінічних прикладів. Ці результати демонструють, що інтеграція теорії та практики є ключовим фактором у формуванні позитивної мотивації до вивчення медичної біохімії.

Таким чином, учасники, які відчули позитивні зміни у своєму ставленні до біохімії, не лише високо оцінили мотиваційні сесії, а й визнали їхню практичну значущість. Клінічні приклади, коментарі практикуючих лікарів та інтерактивні елементи стали ключовими освітніми інструментами, які забезпечили зв'язок між теоретичними знаннями та майбутньою професійною діяльністю. Отримані дані демонструють, що ефективність вивчення медичних дисциплін, зокрема медичної біохімії, значною мірою залежить від інтеграції теорії та практики, а також від здатності заходів освіти задовольняти потреби майбутніх спеціалістів у галузі медичної психології.

Важливим аспектом аналізу ефективності серії мотиваційних сесій, присвячених прикладним аспектам біохімії в медицині, було вивчення того, як участь у цих заходах вплинула на ставлення здобувачів освіти до медичної біохімії. Це дозволило відстежити не лише емоційне та ціннісне сприйняття ініціативи, але й можливі зміни в інтересах, мотивації навчання та розумінні медичної біохімії як основи клінічних знань.

В рамках опитування учасників серії сесій «Біохімія в роботі практикуючого лікаря» одним із центральних завдань було визначити, чи змінилося ставлення здобувачів спеціальності І4 «Медична психологія» до медичної біохімії після участі. Було запропоновано чотири варіанти відповідей: «так, ставлення покращилося», «залишилося позитивним», «залишилося негативним», «не змінилося». Результати дозволили оцінити, наскільки ефективними були сесії у формуванні нового розуміння ролі біохімії. Особливо важливо було визначити, чи були досягнуті позитивні зрушення у сприйнятті дисципліни, що демонструють її актуальність у щоденній практиці лікаря.

У вибірці з 24 учасників опитування спеціальності І4 «Медична психологія» найбільшу групу склали респонденти, які повідомили про позитивну трансформацію свого ставлення до біохімії після участі в мотиваційних сесіях. Такий результат повідомили 55% респондентів, що безпосередньо вказує на продуктивність обраної освітньої стратегії. Примітно, що позитивна динаміка у сприйнятті була пов'язана з актуалізацією практичної значущості біохімічних знань, їх інтеграцією в клінічний контекст та їх актуальністю для майбутньої професійної діяльності.

Крім того, 25% учасників зазначили, що їхнє ставлення залишилося позитивно стабільним. Це свідчить про наявність стійкого інтересу та високого рівня початкової мотивації, що дозволяє розглядати цю підгрупу як основу для подальшого розвитку академічного ядра освітньої спільноти. Разом ці дві категорії становлять 80% від загальної кількості респондентів, що можна інтерпретувати як свідчення ефективності освітньої ініціативи як в інформативному, так і в мотиваційному вимірах.

Водночас, 6% здобувачів повідомили про збереження негативного ставлення, а 14% - вказали на відсутність змін у своєму сприйнятті медичної біохімії. Таким чином, 20% вибірки залишилися поза впливом впроваджених освітніх практик. Ймовірними детермінантами цього результату можуть бути низька базова мотивація до навчання, когнітивні чи емоційні бар'єри у сприйнятті матеріалу, а також недостатня адаптація змісту до специфіки майбутньої спеціалізації.

Аналіз цієї підгрупи здобувачів є принципово важливим для оптимізації управління подібною освітньою діяльністю в майбутньому. Респонденти, які залишаються байдужими або демонструють послідовно негативне ставлення, окреслюють межі для подальшого підвищення ефективності програми. Їхня позиція значною мірою формується усталеним сприйняттям медичної біохімії як

«складної» дисципліни, яка вимагає індивідуалізованого педагогічного впливу та перегляду комунікативних стратегій викладання.

Порівняльний аналіз отриманих результатів у поєднанні з іншими показниками дозволяє комплексно визначити фактори, які сприяють позитивній динаміці у сприйнятті біохімії. У групі респондентів, де 55% учасників повідомили про покращення ставлення до дисципліни, спостерігається чіткий зв'язок з високими оцінками практичної корисності занять: понад 90% учасників цієї категорії оцінили ефективність на 4 або 5 балів. Це свідчить про те, що для них заняття були не лише інформативними, а й слугували практичним ресурсом.

Подальша деталізація показників підтверджує цей висновок: понад 87% респондентів у групі з позитивними змінами оцінили захід на найвищий бал. Таким чином, можна стверджувати, що трансформація ставлення до біохімії тісно пов'язана зі сприйнятою практичною користю, а не з абстрактною академічною цінністю. Клінічні приклади та практико-орієнтовані компоненти програми відіграли в цьому значну роль, надаючи учасникам чітке розуміння того, як застосовувати отримані знання у професійній практиці.

Більше того, значна частина здобувачів (74% від загальної кількості респондентів) наголошували на безпосередній актуальності отриманої інформації для їхньої майбутньої професії. Це демонструє, що захід не лише ознайомив з теоретичними аспектами біохімії, а й слугував інструментом для підвищення професійної готовності. Поєднання освітньої та практичної складових виявилось ключовим фактором у підвищенні академічної мотивації та зміні ставлення до дисципліни.

Отримані результати свідчать про те, що такі мотиваційні заходи можуть слугувати ефективним механізмом формування позитивного ставлення до дисциплін, які традиційно сприймаються як складні, зокрема до медичної біохімії. Найбільший їхній вплив спостерігається на ранніх етапах професійної підготовки, коли емоційна залученість здобувачів є критичним фактором.

Порівняльний аналіз експериментальної групи, яка брала участь у мотиваційних зустрічах, та контрольної групи без додаткових освітніх втручань виявив статистично значущі відмінності у ставленні здобувачів до медичної біохімії. Середній бал за п'ятибальною шкалою в експериментальній групі становив 4,29 (SD=0,91; n=24), тоді як у контрольній групі він становив 2,92 (SD=0,78; n=24). Середня різниця становила 1,38 бала (95%). Згідно з незалежним t-критерієм Велча, ця різниця була статистично значущою: $t(44,9) = 5,64$, $p < 0,001$.

Розмір ефекту, розрахований за допомогою d Коена, становив $d = 1,63$, що інтерпретується як великий ефект [10]. Це свідчить про суттєвий вплив мотиваційних зустрічей на позитивну зміну ставлення здобувачів освіти до дисципліни.

Додатково було проведено аналіз відмінностей у розподілі позитивних відповідей між групами. В експериментальній групі позитивне ставлення

(категорії «покращилося» та «залишилося позитивним») продемонстрували 79% учасників, тоді як у контрольній групі 25% показали позитивне ставлення. Результати χ^2 -тесту підтвердили наявність статистично значущої різниці: $\chi^2(1) = 12,02$, $p = 0,0005$ [11].

Таким чином, дані підтверджують, що мотиваційні зустрічі посилюють позитивне сприйняття медичної біохімії серед здобувачів. Поєднання параметричного аналізу (t-тест) та частотного аналізу (χ^2) дозволяє нам зробити висновок про ефективність цього освітнього формату як інструменту для підвищення академічної мотивації та формування ціннісного ставлення до складних фундаментальних дисциплін.

Результати емпіричного дослідження переконливо демонструють ефективність використання мотиваційних зустрічей як інструменту для підвищення навчальної мотивації та формування позитивного ставлення до складних фундаментальних дисциплін, зокрема медичної біохімії. Статистично значуща різниця між експериментальною та контрольною групами підтверджує гіпотезу про те, що інтеграція практико-орієнтованого контенту та акцент на клінічній значущості біохімічних знань створюють додаткові умови для зміни ціннісних орієнтацій здобувачів. Високе значення d-ефекту Коена ($d=1,63$) вказує на суттєвий освітній вплив, який виходить за межі випадкових коливань та відображає якісні зміни у сприйнятті дисципліни.

Результати χ^2 -тесту додатково підтверджують, що позитивне ставлення до медичної біохімії формується значно частіше серед здобувачів, які брали участь у зустрічах (79%), порівняно з контрольною групою (25%). Це дозволяє зробити висновок, що освітні ініціативи, спрямовані на демонстрацію практичної актуальності теоретичних знань, можуть слугувати ефективним засобом подолання бар'єрів для сприйняття фундаментальних дисциплін як «надмірно складних» або «відірваних від клінічної практики».

Отримані дані узгоджуються із сучасними педагогічними концепціями, що підкреслюють необхідність студентоцентрованого підходу та використання активних методів навчання.

У широкому контексті результати дослідження вказують на потенціал таких освітніх форматів для подолання розриву між фундаментальними та клінічними дисциплінами.

Розробка диференційованих стратегій, що враховують академічний рівень здобувачів та професійні потреби, може забезпечити вищу ефективність освітнього процесу загалом. Також важливо подальше дослідження довгострокового впливу таких зустрічей на академічну успішність здобувачів та ставлення до інших фундаментальних дисциплін.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що управління навчальною мотивацією є ключовим фактором підвищення ефективності викладання фундаментальних дисциплін у медичній освіті, зокрема для здобувачів освіти спеціальності І4 «Медична психологія». Результати дослідження показали, що

інтеграція мотиваційних зустрічей, які поєднують теоретичний матеріал з демонстрацією його клінічної значущості та практичної застосовності, значно підвищує позитивне ставлення здобувачів до медичної біохімії.

Аналіз як параметричних, так і непараметричних показників показав високу статистичну значущість та інтервенційний ефект, що свідчить про практичну важливість цих заходів у формуванні ціннісного ставлення до дисципліни.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що диференційований підхід до організації освітнього процесу, який враховує академічний рівень здобувачів, професійні інтереси та потреби в практичних навичках, є ефективним інструментом для сприяння стабільній академічній мотивації та покращення якості навчання з фундаментальних дисциплін у межах медико-психологічної освіти. Впровадження таких заходів може слугувати основою для системних змін у стратегіях підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі медичної психології.

Отримані дані дозволяють окреслити стратегічні напрямки вдосконалення управління освітнім процесом на кафедрі медичної біохімії та молекулярної біології, спрямовані на підвищення якості засвоєння матеріалу, стимулювання мотиваційної залученості та розвиток стабільних професійно-значущих компетентностей.

Доцільно впроваджувати диференційований підхід до планування та подання освітнього контенту з урахуванням попереднього рівня інтересів здобувачів. Такий підхід дозволяє адаптувати методи навчання та контент до індивідуальних освітніх потреб. На основі діагностики мотиваційних профілів та установок на навчання можна формувати мікрогрупи зі специфічними освітніми траєкторіями, що забезпечує персоналізоване засвоєння знань та максимальну залученість здобувачів.

Ще одним перспективним напрямком є залучення здобувачів старших курсів до адаптації змісту тематичних блоків. Реалізація принципу горизонтального навчання сприяє обміну знаннями, досвідом та практичними навичками між учасниками освітнього процесу. Ця модель активного навчання базується на рівноправному партнерстві та забезпечує перенесення клінічного досвіду в академічний контекст, створюючи міжрівневу наступність у професійній підготовці.

Інтеграція міні-кейсів у клінічне мислення, побудованих на аналізі біохімічних маркерів та лабораторних даних, зміцнює зв'язок між теоретичною підготовкою та клінічною практикою, стимулює аналітичне мислення та сприяє міждисциплінарній взаємодії.

Систематичний моніторинг академічних результатів здобувачів після участі в інтерактивних мотиваційних заходах дозволяє коригувати зміст та організаційні параметри освітнього процесу та допомагає розробити передбачувану модель впливу мотиваційних практик на ефективність навчання.

Література:

1. L. Banks, R. Kay Exploring flipped classrooms in undergraduate nursing and health science: a systematic Nurse Educ. Pract., 64 (2022), article 103417, 10.1016/j.nepr.2022. 103417
2. K.S. Marchiori, S. McLean Active learning spaces foster development of communication skills in senior undergraduate science students J. Learn. Spaces, 11 (1) (2022), pp. 13-26 <https://libjournal.uncg.edu/jls/article/view/2030>
3. V. Carlos, G. Reses, S.C. Soares Active Learning Spaces Design and assessment: A qualitative Systematic Literature Review Interactive Learning Environments (2023), pp. 1-18, 10.1080/10494820.2022.2163263
4. Robinson OC. Sampling in interview-based qualitative research: a theoretical and practical guide. Qual Res Psychol. 2014;11(1):25–41
5. Malterud K, Siersma VD, Guassora AD. Sample size in qualitative interview studies: guided by information power. Qual Health Res. 2015;26:1753–60
6. Кучин, Ю., & Лимар, Л. (2025). Перспективи підготовки викладачів медичних закладів вищої освіти в Україні: досвід та шляхи вдосконалення. Медицина та фармація: освітні дискурси, (1), 3-10. DOI <https://doi.org/10.32782/eddiscourses/2025-1-1>
7. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. Contemporary Educational Psychology, 61, Article 101860. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860>
8. Schettini, F., Martínez-Sáez, O., Falato, C., De Santo, I., Conte, B., García-Fructuoso, I., Gomez-Bravo, R., Seguí, E., Chic, N., Brasó-Maristany, F., Paré, L., Vidal, M., Adamo, B., Muñoz, M., Pascual, T., Ciruelos, E., Perou, C. M., Carey, L. A., & Prat, A. (2023). Prognostic value of intrinsic subtypes in hormone-receptor-positive metastatic breast cancer: systematic review and meta-analysis. ESMO open, 8(3), 101214. <https://doi.org/10.1016/j.esmoop.2023.101214>
9. Vijetha Belle, dr varashree b s, Sravya Poduri, K.R.V. Prabhu (2018). Students Perception on Clinical Application Based Biochemistry Practical Examination. Journal of Clinical and Diagnostic Research 12(10):JC17-JC19. DOI:10.7860/JCDR/2018/36834.12178
10. Victoria Yaneva, Brian Clauser, Amy Morales (2022). Advances in Health Sciences Education 27(suppl_9). DOI:10.1007/s10459-022-10107-9
11. Jill C Stoltzfus (2015). Student's t-test for independent samples. International Journal of Academic Medicine 1(1):27. DOI:10.4103/2455-5568.172708
12. Kelly Ramsay (2024). Differentially Private Boxplots. DOI:10.48550/arXiv.2405.20415
13. Національний медичний університет. Медична психологія. Інформація про спеціальності. URL: <https://nmuofficial.com/vstupna-kampaniya/informatsiya-pro-spetsialnosti-universytetu/medychna-psychologiya>

References:

1. Banks, L., & Kay, R. (2022). Exploring flipped classrooms in undergraduate nursing and health science: A systematic review. Nurse Education in Practice, 64, 103417. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2022.103417>
2. Marchiori, K. S., & McLean, S. (2022). Active learning spaces foster development of communication skills in senior undergraduate science students. Journal of Learning Spaces, 11(1), 13–26. <https://libjournal.uncg.edu/jls/article/view/2030>
3. Carlos, V., Reses, G., & Soares, S. C. (2023). Active learning spaces design and assessment: A qualitative systematic literature review. Interactive Learning Environments, 1–18. <https://doi.org/10.1080/10494820.2022.2163263>
4. Robinson, O. C. (2014). Sampling in interview-based qualitative research: A theoretical and practical guide. Qualitative Research in Psychology, 11(1), 25–41. <https://doi.org/10.1080/14780887.2013.801543>

5. Malterud, K., Siersma, V. D., & Guassora, A. D. (2016). Sample size in qualitative interview studies: guided by information power. *Qualitative Health Research*, 26(13), 1753–1760. <https://doi.org/10.1177/1049732315617444>
6. Kuchyn, Yu., & Lyman, L. (2025). Perspektyvy pidhotovky vykladachiv medychnykh zakladiv vyshchoi osvity v Ukraini: dosvid ta shliakhy vdoskonalennia [Prospects for training teachers of medical institutions of higher education in Ukraine: experience and ways of improvement]. *Medytsyna ta farmatsiia: osvithni dyskursy – Medicine and Pharmacy: Educational Discourses*, (1), 3–10. <https://doi.org/10.32782/eddiscourses/2025-1-1> [in Ukrainian].
7. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemporary Educational Psychology*, 61, 101860. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860>
8. Schettini, F., Martínez-Sáez, O., Falato, C., De Santo, I., Conte, B., Garcia-Fructuoso, I., Gomez-Bravo, R., Seguí, E., Chic, N., Brasó-Maristany, F., Paré, L., Vidal, M., Adamo, B., Muñoz, M., Pascual, T., Ciruelos, E., Perou, C. M., Carey, L. A., & Prat, A. (2023). Prognostic value of intrinsic subtypes in hormone-receptor-positive metastatic breast cancer: systematic review and meta-analysis. *ESMO Open*, 8(3), 101214. <https://doi.org/10.1016/j.esmoop.2023.101214>
9. Belle, V., Varashree, B. S., Poduri, S., & Prabhu, K. R. V. (2018). Students perception on clinical application based biochemistry practical examination. *Journal of Clinical and Diagnostic Research*, 12(10), JC17–JC19. <https://doi.org/10.7860/JCDR/2018/36834.12178>
10. Yaneva, V., Clauser, B., & Morales, A. (2022). [Article title unavailable]. *Advances in Health Sciences Education*, 27(Suppl 9). <https://doi.org/10.1007/s10459-022-10107-9>
11. Stoltzfus, J. C. (2015). Student's t-test for independent samples. *International Journal of Academic Medicine*, 1(1), 27. <https://doi.org/10.4103/2455-5568.172708>
12. Ramsay, K. (2024). Differentially private boxplots. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2405.20415>
13. Natsionalnyi medychnyi universytet imeni O.O. Bohomoltsia. (n.d.). *Medychna psykholohiia. Informatsiia pro spetsialnosti* [Medical psychology. Information about specialties]. Retrieved September 18, 2025, from <https://nmuofficial.com/vstupna-kampaniya/informatsiya-pro-spetsialnosti-universytetu/medychna-psyhologiya> [in Ukrainian].

Журнал

***«Наукові інновації та
передові технології»***

№ 2(54) 2026

Підписано до друку 09.02.2026 р.
Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.